

KONU
35

ONKOLOJİK ACİLLER

Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Ateş

GİRİŞ

Onkolojik aciller; hızlı müdahale gerektiren, ölüm veya kalıcı hasarla sonuçlanabilen, kanser veya kanser tedavisinin neden olduğu akut durumlar olarak tanımlanabilir. Yani kanser veya kanser tedavisi ile ilişkili yaşamı tehdit eden, tanı ve tedavisindeki gecikmelerin olumsuz sonuçlara neden olabileceği durumlardır. Kanser sistemik bir hastalık olduğu için, onkolojik aciller tüm sistemlerle ilgili olarak ortaya çıkabilmektedir. Onkolojik acil durum ile acil servise gelen bir hastada semptom (nefes darlığı, kanama, epilepsi vb.) yönelik müdahalede bulunmak öncelikli amaç olmalıdır. Akut acil durum ile başvuran kanser hastalarında ilk değerlendirme; ana şikâyet ya da belirti, öykü, temel vital bulgular ve hızlı bir genel fizik muayeneyi içermelidir. Tümörün evrelendirilmesi, uygulanan tedaviye yanıtı, genel prognoz, hasta ve ailesinin istekleri uygun bir tedavi planı oluşturmak amacıyla hızla değerlendirme yapılmalıdır.

Kanser hastalarında aciller dört farklı gruba ayrılabilir (Tablo 36.1):

- Metabolik sorunlar nedeniyle ortaya çıkan acil durumlar
- Yer kaplayan tümöre bağlı ortaya çıkan yapısal veya obstrüktif aciller,
- Tedavinin etkisiyle ortaya çıkan komplikasyonlarla ilişkili aciller,
- Kanla ilişkili aciller.

Hematolojik-Onkolojik Aciller

1. Metabolik aciller

- Tümör lizis sendromu
- Hiperkalsemi
- Hiponatremi ve uygunsuz ADH sendromu
- Tümöre bağlı hipokalemi

2. Mekanik ve obstrüktif aciller

- Vena cava superior sendromu
- Kalp tamponadı
- Hiperviskozite
- Medulla spinalis basısı
- Beyin metastazları-KIBAS